

לקולא, שבגללו הוצרך הכתוב לומר שאפילו בנוזיר יש כל תאחר —

ב-ד **דסלקא דעתך אמינא, הואיל ואם גילח הנזיר על אחת משלשתן, משלשת הקרבנות שהוא חייב [עולה, חטאת ושלמים], יצא ידי חובתו, ואינו צריך לחכות עם תגלחתו עד שיקריב את כל שלשת הקרבנות שהוא חייב בהם, אם כן לא הקפידה התורה על הבאתם מיד עם סיום הנזירות, ולכן לא ליעבור הנזיר עליה, על עיכוב הבאת קרבנות הנזיר, בכל תאחר —**

לכן קא משמע לן ההיקש שיש כל תאחר על עיכוב בהבאת קרבנות הנזיר.

ואיבעית אימא: מאי חרושיה של נזיר? — משום דלא מתפיסו לחטאת הנזיר כנדר.

והא דקא קשיא לך, הרי כל חטאת חלב אין להתפיסה בקרבן חטאת אלא אם כן חטא, ומה חידוש לקולא יש בחטאת נזיר?! —

תשובתך: **חטאת חלב — קאתיא לכפרה,** כיון שהיא באה לכפרה, חייב האדם להביאה כדי להתכפר, ויש בכך חומרא, שהיא מאזנת את הקולא שאי אפשר להתפיס חטאת חלב אם לא חטא.

אבל חטאת נזיר — למאי אתיא? הרי היא

אינה באה לכפר על חטא, ומדוע שלא יוכל אדם להתפיס בהמה בחטאת נזיר גם אם אינו נזיר? וכיון שיש קולא בדבר, היה מקום לומר שאין בה כל תאחר, והוצרך ההיקש לומר שגם בה יש כל תאחר.

אך מקשה הגמרא: **הרי חטאת שמביאה יולדת, דלא אתיא לכפרה, ויש בה קולא,** שאין אדם יכול להתפיס בה חטאת, ובכל זאת עבר עלה משום כל תאחר. וזאת, מבלי צורך בהיקש לגלות על כך. ואם כן, מדוע הוצרך הכתוב בנוזיר לחדש שיש בו כל תאחר. (1)

ומשנינן: **החיא חטאת של יולדת, יש בה חומרא מצד אחר, דקא שריא לה שהיא מתירה ליולדת למיכל בקדשים.** כי עד שאין היולדת מביאה את קרבן חטאת יולדת אסורה היא לבוא אל המקדש ולאכול בשר קדשים. ואילו חטאת נזיר יש בה רק צד קולא, שהרי אין היא מתירה דבר, ולכן הוצרך הכתוב לומר שבכל זאת עוברים עליה בכל תאחר.

אמר מר בכרייתא: ומה נדרים — האב מיפר נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו, אף נזירות — האב מיפר נזירות בתו ובעל מיפר נזירות אשתו.

והוינן בה: **למה לי היקשא של נזיר לנדרים**

מי שמפריש עולת ראייה שיביא אותה מיד ברגל הראשון, אלא החיוב הוא על מי שבא ברגל לעזרה להביא מיד קרבן, אך אין עליו חיוב להביא מיד עתה את הקרבן הזה שהפריש.

1. רבי עקיבא איגר בגליון הש"ס נשאר בצריך עיון, מנין יודעת הגמרא שיש בחטאת יולדת כל

קרבנותיו מיד.

והקשה הקרן אורה, מאי שנא מעולת ראייה, שעובר עליה בכל תאחר רק אחרי שלשה רגלים, למרות שהוא חייב להביאה מיד ברגל הראשון. ותירץ בשיעורי רבי שמואל [על הדף], שהחיוב להביא עולת ראייה מיד ברגל הראשון אינו מצד חיוב הקרבן, שלא ציוותה התורה את

א. האומר לחברו מודר אני ממך, מופרשני ממך, מרוחקני ממך — הרי זה אסור.

ב. שאני אוכל לך, שאני טועם לך — הרי זה אסור!

ומשנינן: הכי קתני בברייתא:

א. האומר לחברו: מודר אני ממך, או מופרשני ממך או מרוחקני ממך.

ב. במה דברים אמורים שמודר אני ממך וכדומה אסור — באומר בסיום דבריו: שאני אוכל לך, שאני טועם לך.

ומקשינן: והתניא איפכא, שנשנו דברי הברייתא בצורה הפוכה, בהקדמת דברי הסיפא לרישא, כך שאי אפשר לומר שהסיפא היא השלמת דברי הרישא:

דתניא: שאני אוכל לך שאני טועם לך — אסור.

מודרני ממך, ומופרשני ממך, מרוחקני ממך — הרי זה אסור!

ומשנינן: תני להאי ברייתא הכי: "שאני אוכל לך" אסור, ובלבד שכבר הקדים ואמר "מודרני ממך".

שיכול האב להפר נזירות בתו והבעל את נזירות אשתו? —

תיתי תלמד זאת בלימוד רגיל של "מה מצינו" מנדרים! כמו שבנדריים מפר האב והבעל, כך גם בנזירות, שהרי יסוד הנזירות הוא נדר.

ומשנינן: דילמא דוקא גבי נדרים הוא דמיפר האב או הבעל, משום דלא אית ליה קיצותא. והיינו, שאיפשרה התורה לאב ולבעל להפר היות ואין לנדר קיצבת זמן והוא איסור לעולם.

אבל גבי נזירות, דאית ליה קיצותא, שיש זמן קצוב לנזירות, דפתם נזירות הוא לי יום — אימא לא איפשרה התורה להפר, אלא ימתינו עד כלות ימי הנזירות —

קא משמע לן הכתוב שגם את נדר הנזירות מפר האב והבעל.⁽²⁾

שנינו במשנה: האומר לחבירו מודר אני ממך, מופרשני ממך, מרוחקני ממך.

אמר שמואל: בכולן, בכל הלשונות הללו — אינו נאסר עד שיאמר בנוסף להם, גם את הלשון שבסוף המשנה — "שאני אוכל לך", או "שאני טועם לך".

מיתבי לשמואל מברייתא, ששנינו בה:

קעקר, שעוקר את נדרה כאילו לא נדרה מעיקרא.

כי אם נאמר שאין הבעל עוקר את הנדר אלא רק חותכו ומתירו מכאן ולהבא, הרי זה מועיל רק בנדר ולא בנזירות. כי גם אם יפר לה את נזירותה מכאן ולהבא, תשוב ותתפשט הנזירות שהיתה קיימת לפני שהפר לה, ותחול על כל

תאחר יותר מאשר בחטאת נזיר!?

2. האור שמח מבאר את מהלך הגמרא בהוה אמינא ובמסקנא, שהוא תלוי בשאלה האם כאשר מפר האב או הבעל את נדרי אשתו או נזירותה, הוא "מיגז גיז", כאילו הוא חותך את חלותו של הנדר מכאן ולהבא, או "מיעקר

ושלשון זאת משמעותה איסור הנאה לשני הצדדים.

ובהכרח שכך צריך להעמיד את משנתנו. כי אם נחלק אותה לשני ענינים, ל"מודרני ממך" ול"שאני אוכל לך", לא יתכן לומר רק "אסור" אחד לגבי שני הענינים! כי הרי ב"מודרני ממך" לחוד שניהם נאסרים זה בזה, ואילו ב"שאני אוכל לך" נאסר רק המדיר בחברו, אך חברו לא נאסר בו, ונמצא שהם שני איסורים החלים באופן שונה, ואי אפשר להכלילם ב"אסור" אחד.

כי הא דאמר רבי יוסי ברבי חנינא: האומר "מודרני הימך" — שניהן אסורין להנות האחד מן השני.

כי משמעות "מודרני", היא: מודר אני ונכסי — ממך ומנכסך.

וכיון שאין נכסי אדם יכולים להאסר מלהנות מחברו, שהרי הנכסים כשלעצמם אינם "בני הנאה", ואינם "נהנים" מחברו, ואי אפשר לו לאדם לאסור את נכסיו מלהנות מחברו, הרי בהכרח, שמשמעות דבריו באומרו "מודר אני" היא — לאסור על חברו את ההנאה מנכסיו, מלבד זה שהוא אוסר את עצמו מלהנות מחברו ומנכסיו.

אך מקשה הגמרא על ההנחה שלשון "מודרני ממך", משמעותה היא "אני ונכסי מודרים ממך ומנכסך":

הא תנן לקמן [מז ב]: האומר "הריני עליך חרב", שהוא לשון הדומה במשמעותה

ומקשינן: **אי הכי, היינו ממש דברי הברייתא שהובאו ברישא** [דהיינו הברייתא הקודמת, ולא "רישא" כפשוטו], ומה באה ברייתא זו להוסיף?!

ועוד, זה שכפל התנא ואמר "אסור" ברישא, וחזר ואמר "אסור" בסיפא — **למה לי למתני פעמיים "אסור"?** והרי לדברך כל דברי הברייתא ענין אחד בלבד הוא, והיה צריך התנא לומר פעם אחת בלבד, בסופה, "אסור"!

ומכח קושיה זו חזר שמואל מדבריו:

אלא, אמר שמואל, לעולם ב"מודרני ממך" גרידא או ב"שאני אוכל לך" הוא נאסר, ואכן שתי הברייתות נקטו בדבריהן שני דברים, הן "מודרני ממך", והן "שאני אוכל לך", ונאמר בהן פעמיים "אסור", ואין לשנות אותן כאילו אמרו רק דבר אחד, בלשון "במה דברים אמורים".

אך במשנתנו, שנאמר בה רק פעם אחת אסור, יש להעמידה בענין אחד, כגון שאמר "מודרני ממך שאני אוכל לך", ובאה המשנה לחדש, ולומר:

טעמא דאמר בלשונו בנוסף ל"מודרני ממך" גם "שאני אוכל לך", או "שאני טועם לך" — **הוא דרק לו אסור** להנות מחברו, ואילו **הבירו** — מותר להנות ממנו!

אבל אם אמר "מודרני הימך לחוריה" —

שניהן אסורין! למדיר אסור להנות מן המודר, ולמודר אסור להנות מהמדיר, לפי

האחד לכל שלשים הימים, היות וגדר ניירות הוא שלשים יום.

שלשים היום, בדומה למי שמקבל על עצמו ניירות ליום אחד, שמתפשטת הניירות של היום